

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Martina Láníčka ve věci

žalobce: **A. Z.**
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Kaustou
sídlem Čs. legií 1719/5, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 26. 4. 2017, č. j. MV-34240-4/SO-2017, ve věci
povolení k přechodnému pobytu

t a k t o:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje

1. Žalobce se žalobou podanou u krajského soudu v zákonné lhůtě dne 10. 5. 2017 domáhal zrušení rozhodnutí žalované citovaného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná zamítla jeho odvolání a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 26. 1. 2017, č. j. OAM-13176-78/PP-2013. Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobce coby rodinného příslušníka občana Evropské unie o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky. Žalobce v podané žalobě namítal, že napadené rozhodnutí je nezákonné, protože byl na jeho základě zkrácen na svém právu na svobodu pobytu. Správní orgán I. stupně rozhodoval o jeho žádosti déle než 3 roky, což je velmi dlouhé období na to, aby nepřetržitě splňoval zákonné podmínky pro povolení k přechodnému pobytu. Podmínku rodinného příslušníka občana Evropské unie žalobce v době podání žádosti (dne 23. 10. 2013) splňoval a s ohledem na vysokou rozvodovost nelze očekávat, že manželství vydrží věčně. Žalobce si je sice vědom praxe, podle které musí žadatel splňovat podmínky pro povolení k pobytu v době rozhodování správních orgánů, ale na rozdíl od případů, kterých se týká judikatura Nejvyššího správního soudu, ze které vycházela žalovaná, měla v případě žalobce délka samotného správního řízení mimořádný dopad na posuzování splnění podmínek k přiznání pobytového statusu. Řízení o povolení k přechodnému pobytu trvalo 1191 dní a v tak dlouhé době je podle žalobce změna poměrů vysoce pravděpodobná. Smyslem a účelem právní úpravy povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie je podle žalobce legalizovat pobyt a výkon práce na území České republiky, a to až na dobu 5 let, přičemž tento smysl a účel může být naplněn pouze tehdy, bude-li o jeho žádosti rozhodnuto bezodkladně. Žalobce současně navrhoval zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně.
2. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí. Napadené rozhodnutí splňuje podle žalované zákonné náležitosti stanovené v § 68 odst. 3 zákona číslo 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a žalovaná se v něm vypořádala se všemi námitkami žalobce. V řízení bylo zjištěno, že žalobce ke dni vydání správního rozhodnutí nebyl rodinným příslušníkem občana Evropské unie, proto byla jeho žádost zamítnuta.
3. K projednání věci krajský soud nařídil ústní jednání na 11. 4. 2018, kterého se zúčastnil pouze žalobce a jeho právní zástupce. U jednání žalobce setrval na svém stanovisku a zdůraznil, že jeho sňatek byl cizineckou policií prověřován, ale nebylo zjištěno, že by se jednalo o sňatek fiktivní. Manželství trvalo déle než 3 roky a žalobce s jeho rozvodem nesouhlasil.
Žalovaná neúčast u jednání omluvila a souhlasila s rozhodnutím bez její účasti, proto krajský soud jednal a rozhodl v nepřítomnosti žalované.
4. Ze správních spisů krajský soud zjistil, že žalobce podal dne 23. 10. 2013 u správního orgánu I. stupně na formuláři předepsaném pro občany Evropské unie a jejich rodinné příslušníky žádost posouzenou správním orgánem I. stupně jako žádost o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky podle § 87b odst. 1 zákona číslo 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 17. 12. 2015 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). V řízení tvrdil, že je státním příslušníkem Kosovské republiky a manželem státní příslušnice České republiky. Správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 26. 1. 2017 žádost žalobce zamítl (opakovaně po předchozím zrušeném rozhodnutí) pro

nesplnění podmínky uvedené v § 87b odst. 1 v návaznosti na § 15a zákona o pobytu cizinců. Konkrétně správní orgán I. stupně uvedl, že nebylo prokázáno, že žalobce je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, protože po zahájení řízení došlo k rozvodu jeho manželství. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal odvolání, v němž uvedl, že rozhodující je okamžik, kdy podal žádost, a v té době podmínky splňoval. O jeho žádosti mělo být rozhodováno bezodkladně a nikoliv až s odstupem více než tří let, kdy již byl rozvedený. O odvolání rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím tak, že odvolání zamítla a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila. Žalovaná v napadeném rozhodnutí mimo jiné uvedla, že žalobce sice podal žádost o povolení k přechodnému pobytu v době, kdy byl manželem občanky České republiky, správní orgán I. stupně však byl povinen přihlídnout k tomu, že manželství žalobce bylo dne 20. 9. 2016 pravomocně rozvedeno. Žalobce po rozvodu manželství již nelze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 15a zákona o pobytu cizinců (v rozhodném znění), a jeho žádosti o povolení k přechodnému pobytu proto nelze vyhovět. Dále žalovaná konstatovala, že i když došlo k překročení zákonné lhůty pro vydání rozhodnutí, samotná délka správního řízení nezpůsobuje nezákonnost konečného rozhodnutí. Žalobce měl možnost se proti případné nečinnosti správního orgánu I. stupně bránit prostředky, které mu poskytuje právní řád, tedy podáním návrhu na provedení opatření proti nečinnosti.

5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba důvodná není.
6. Žalobce v žalobě uplatnil jediný konkrétní žalobní bod, ve kterém namítal, že správní orgán I. stupně výrazně překročil zákonnou lhůtu pro vydání správního rozhodnutí o jeho žádosti a tato vada řízení podle žalobce způsobila nezákonnost rozhodnutí. Zatímco v době podání žádosti byl žalobce manželem občanky České republiky a tudíž rodinným příslušníkem občana Evropské unie, tak v době vydání konečného rozhodnutí po více než 3 letech od jeho zahájení již byl rozvedený. Krajský soud po posouzení uplatněného žalobního bodu dospěl k závěru, že důvodný není. Předmětem přezkoumávaného správního řízení byla žádost žalobce, který není občanem členského státu Evropské unie, o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění (účinném do 17. prosince 2015), podle kterého rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce společně s občanem Evropské unie, je povinen požádat ministerstvo o povolení k přechodnému pobytu. Správní orgány posuzovaly, zda lze žalobce považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 15a zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění. Žalobce status rodinného příslušníka občana Evropské unie opíral o ustanovení § 15a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, podle kterého se rodinným příslušníkem občana Evropské unie pro účely tohoto zákona rozumí jeho manžel. Žádné jiné skutečnosti, které by zakládaly jeho postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie, žalobce v žalobě netvrdil. Mezi účastníky není sporné, že žalobce v době podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu manželem občanky České republiky byl a v té době postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 15a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců vskutku měl, stejně tak však není sporné, že v době konečného rozhodování obou správních orgánů již byl rozvedený a v té době tak již rodinným příslušníkem občana

Evropské unie podle zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění nebyl. Potud nebyly závěry žalované konstatované v napadeném rozhodnutí žalobcem rozporovány. Správní orgány shodně opřely svůj zamítavý závěr o skutkový stav v době rozhodování, který považovaly za relevantní pro rozhodnutí o žádosti žalobce. Žalobce v žalobě oproti původnímu stanovisku ve správním řízení v podstatě ani neprotestoval proti obecné platnosti této zásady (relevantní stav v době rozhodování správních orgánů), domáhal se však toho, aby v jeho případě bylo z této zásady vybočeno, přičemž poukazoval na délku správního řízení a podstatnou změnu, ke které v průběhu správního řízení v jeho poměrech došlo (rozvod manželství). Krajskému soudu je z úřední činnosti známo, že dlouhá délka správního řízení ve věcech pobytu cizinců je v poslední době častým předmětem kritiky jak ze strany účastníků správního řízení, tak také správních soudů. Přesto Nejvyšší správní soud uvedenou zásadu o rozhodování podle skutkového a právního stavu v době vydání správního rozhodnutí také v těchto řízeních nadále dodržuje, což zdůvodňuje mimo jiné tím, že postup, kdy by správní orgány případ od případu rozhodovaly tu jednou podle stavu ke dni vydání rozhodnutí, tu podle stavu ke dni uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí, či případně podle stavu

k jinému datu, vždy však dle stavu, jenž je příznivý pro věc žadatele, je zjevně neudržitelný, protože by byl v příkřejším rozporu s ústavním principem právní jistoty a předvídatelnosti práva (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2017, č. j. 2 Azs 163/2017 - 35, nebo ze dne 18. 1. 2018, č. j. 1 Azs 397/2017 - 31, oba dostupné na www.nssoud.cz). Přestože zřejmě nelze předem hypoteticky vyloučit situaci, kdy bude nutné uvedenou zásadu z mimořádných důvodů hodných zvláštního zřetele prolomit, v projednávané věci soud k takovému postupu žádné takové důvody neshledal. Krajský soud nezpochybňuje, že správní orgán I. stupně mnohonásobně překročil (i s přihlédnutím k prvnímu zrušenému prvostupňovému rozhodnutí) zákonnou lhůtu pro vydání správního rozhodnutí, která činila v době podání žádosti podle tehdejšího znění § 169 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců 60 dnů a že kdyby rozhodl v zákonných lhůtách, patrně by žádosti žalobce bylo vyhověno (přínejmenším by coby manžel české občanky splňoval v době rozhodnutí podmínku rodinného příslušníka občana Evropské unie), nejedná se však o žádnou mimořádnou či ojedinělou situaci. Správní soudy zpravidla řeší spor související s vlivem délky správního řízení na rozhodnutí ve věcech pobytu cizinců právě tehdy, kdy žadatel v průběhu správního řízení přestal zákonné podmínky splňovat (většinou až po uplynutí zákonné lhůty pro vydání rozhodnutí), ale důvod k prolomení uvedené zásady dosud neshledaly, a to ani v případě, kdy v průběhu správního řízení došlo k rozvodu manželství spojenému s odpadnutím důvodu pro prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu (srov. již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2017, č. j. 2 Azs 163/2017 - 35) ani v případě, kdy žadatelka, která žádost o povolení k trvalému pobytu podala ve 24 letech, až v průběhu správního řízení (po 3 letech od jeho zahájení, kdy již dosáhla věku 27 let) přestala být nezaopatřeným dítětem a rovněž tak ztratila nárok na povolení k trvalému pobytu (srov. již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2018, č. j. 1 Azs 397/2017 - 31). V posledně uvedeném rozhodnutí Nejvyšší správní soud na jednu stranu přisvědčil Krajskému soudu v Praze (který právě z důvodu dlouhé délky správního řízení trvající přes 3 roky shledal mimořádné důvody pro prolomení uvedené zásady a žalobě proti rozhodnutí žalované vyhověl), že správní orgán I. stupně v daném případě postupoval velmi pomalu a neefektivně a že chápe snahu krajského soudu pomoci žalobkyni, jejíž žádosti o trvalý pobyt by patrně v případě

včasného rozhodnutí správního orgánu bylo vyhověno, a napravit zjevně liknavý postup správního orgánu I. stupně, na druhou stranu však zdůraznil, že uvedené skutečnosti nemohou vést k prolomení zásady, že se rozhoduje podle stavu v době rozhodování správních orgánů. Taktéž krajský soud v projednávané věci nepovažuje za možné se od této zásady odchýlit a přes výhrady k délce správního řízení považuje závěr žalované o posouzení věci podle stavu v době vydání rozhodnutí za správný. K námitkám doplněným u ústního jednání krajský soud dodává, že správní orgány neodůvodnily zamítavé rozhodnutí tím, že by sňatek žalobce s českou občankou byl fiktivní ani, že by k rozvodu manželství došlo vinou žalobce. Z odůvodnění obou správních rozhodnutí je zřejmé, že pro správní orgány byl rozhodující toliko objektivní stav, a to že žalobce byl v době vydání jejich rozhodnutí již rozvedený (což nebylo sporné). Krajský soud proto ve shodě se žalovanou uzavírá, že po rozvodu manželství již žalobce nelze bez ohledu na délku trvání rozvedeného manželství považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 15a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců a protože v době konečného rozhodnutí správních orgánů nebyly u žalobce dány ani žádné jiné skutečnosti, které by u něj zakládaly tento status podle § 15a zákona o pobytu cizinců, v rozhodném znění (žalobce nic takového netvrdil), nemohl se již žalobce domáhat pobytového oprávnění, které je na status rodinného příslušníka občana Evropské unie vázáno. Proto krajský soud tento žalobní bod nehledal jako důvodný.

7. Žalobce v žalobě také namítal, že rozhodnutími žalované a správního orgánu I. stupně došlo

k intenzivnímu zásahu do jeho svobody pobytu ve smyslu článku 14 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Protože žalobce tento zásah zjevně spojoval toliko s výše namítaným porušením povinností správního orgánu při rozhodování o jeho žádosti o povolení k přechodnému pobytu, se kterým se krajský soud vypořádal v předchozím odstavci (žalobce netvrdil žádné další konkrétní skutečnosti, ve kterých spatřuje zásah do tohoto ústavně zaručeného práva v rozsahu zakládajícím samostatný žalobní bod), omezuje se krajský soud na konstatování, že subjektivní ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území České republiky neexistuje. Svobodu pobytu a pohybu podle článku 14 odst. 1 Listiny je třeba vykládat v návaznosti na článek 14 odst. 4 Listiny a nikoliv tak, že by svoboda pobytu a pohybu byla zaručena skrze státní hranice. Pouze občanům České republiky je totiž garantováno právo na svobodný vstup na území České republiky, zatímco u cizinců je plně v diskreci státu (v míře omezené mezinárodními závazky), jaké (nediskriminační) podmínky pro vstup a pobyt cizího státního příslušníka na vlastním území s ohledem na vlastní zájmy stanoví. Pokud cizinec takto zákonem stanovené podmínky pro povolení k pobytu na území České republiky nesplní, a jeho žádosti o povolení k pobytu (dlouhodobému, přechodnému, trvalému atd.) není z toho důvodu vyhověno, nelze v tom spatřovat porušení jeho základních práv.

8. Krajský soud proto s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
9. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky krajský soud rozhodl podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. s tím, že procesně úspěšné žalované nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení proti žalobci, neboť její náklady nepřesáhly běžnou úřední činnost.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 11. dubna 2018

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje